

**UCHWAŁA NR XXVIII/207/2020  
RADY MIEJSKIEJ BĘDZINA**

z dnia 19 listopada 2020 r.

**w sprawie przyjęcia „Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity - Dz. U. z 2020 roku, poz. 713 z późniejszymi zmianami) w związku z art. 4<sup>1</sup> ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity – Dz. U. z 2019 roku poz. 2277 z późniejszymi zmianami).

**Rada Miejska Będzina  
uchwała:**

§ 1. Przyjąć „Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok”, stanowiący załącznik do uchwały, będący jej integralną częścią.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Będzina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady  
Miejskiej Będzina

**Krzysztof Dudziński**

Załącznik do uchwały Nr XXVIII/207/2020  
Rady Miejskiej Będzina  
z dnia 19 listopada 2020 r.

## **Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok**

Wydział Polityki Społecznej i Działalności Gospodarczej  
listopad 2020

## Spis treści

I. Wprowadzenie	3
II. Diagnoza problemów alkoholowych – wybrane zagadnienia	5
1. Charakterystyka spożycia alkoholu w Polsce	5
2. Używanie alkoholu i innych substancji przez młodzież – dane ogólnopolskie	7
3. Używanie alkoholu przez dorosłych mieszkańców Będzina	10
4. Postawy uczniów wobec substancji psychoaktywnych, przemoc rówieśnicza oraz cyberprzemoc w mieście	14
5. Rynek alkoholowy w Będzinie	18
III. Zasoby instytucjonalne świadczące pomoc mieszkańcom miasta w rozwiązywaniu problemów alkoholowych	23
1. Znajdujące się na terenie miasta	23
2. Znajdujące się poza terenem miasta	26
IV. Zadania Cele i Metody Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	28
Zadanie Nr 1: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu	28
Zadanie Nr 2: Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	30
Zadanie Nr 3: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży	32
Zadanie Nr 4: Prowadzenie edukacji publicznej i kształtowanie opinii publicznej w sprawach związanych z nadużywaniem alkoholu	34
Zadanie Nr 5: Monitorowanie problemów alkoholowych w gminie oraz ewaluacja prowadzonych działań profilaktycznych	35
V. Zadania, kompetencje i sposób wynagradzania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	37
VI. Źródła i zasady finansowania zadań programu	39
VII. Realizatorzy programu	39

## I. Wprowadzenie

Spośród problemów społecznych alkoholizm jest jednym z trudniejszych do rozwiązania. Naukowcy niejednokrotnie zastanawiali się nie tylko nad tym, co to jest alkoholizm, ale także, jakie są przyczyny jego powstawania, zwłaszcza że choroba alkoholowa ma ważne znaczenie również w społecznym aspekcie. Alkohol wywiera działanie na każdego pijącego, zwłaszcza zaś na człowieka w okresie rozwoju i wzrostu. Powoduje wiele cierpień psychicznych i fizycznych, a tym samym przyczynia się do wzrostu śmiertelności i obniżenia zdrowotności społecznej. W rodzinach osób uzależnionych częściej niż w innych rodzą się dzieci z padaczką i niedorozwojem umysłowym. Degradacja psychiczna na tle alkoholizmu prowadzi do zaniku poczucia etycznego i moralnego, co odbija się na rodzinie alkoholika.

Choroba alkoholowa jest chorobą, na której temat krąży wiele nieprawdziwych informacji. Każdy człowiek ma w głowie stereotypowy obraz osoby nadużywającej alkoholu - oczywiście, jest to ktoś wykluczony ze społeczeństwa, ubrany w poszarpaną, śmierdzącą odzież, mieszka i sypia pod chmurką, alkohol spożywa tylko wątpliwego pochodzenia (z melin, o których wiedzą tylko wtajemniczeni), pastwi się nad żoną i płodzi dzieci, które wzbudzają niechęć porządnego społeczeństwa. Alkoholizm to problem, który dotyka każdego, z wyjątkiem nas samych, naszych rodzin, bliskich, przyjaciół. Te błędne wyobrażenia są powodem, dla którego nie dostrzegamy problemu, jaki istnieje w bezpośrednim otoczeniu.

Przyczyny powstania choroby alkoholowej są w każdym przypadku odmienne, nie ma możliwości jednoznacznego określenia uwarunkowań i kryteriów występowania uzależnienia. Każdego chorego należy traktować indywidualnie, jako autonomiczną jednostkę z całą gamą cech, właściwości i doświadczeń, które wpłynęły na pojawienie się alkoholizmu. Nie ma zatem jednoznacznie określonej terapii, która byłaby skuteczna w każdym przypadku. Dlatego konieczne jest wdrożenie terapii indywidualnej, której celem jest przepracowanie z chorym emocji, uczuć i przeżyć, które wpłynęły na rozwój kolejnych faz uzależnienia i pogrążenie się w nałogu. Mimo, że alkoholizm jest chorobą psychiczną, która prowadzi do wyniszczenia organizmu i nierzadko ma poważne konsekwencje natury zdrowotnej, możliwe jest wyjście z nałogu. Jednak aby było to możliwe, konieczna jest pomoc najbliższego otoczenia w walce z uzależnieniem. Pomoc pojmowana jest jako zrozumienie istoty schorzenia, dostrzeżenie, że alkoholizm jest problemem natury

psychicznej i stanowi chorobę, a także wsparcie w walce z nałogiem. Należy również podkreślić, że choroba alkoholowa jest nieuleczalna. Oznacza to, że alkoholikiem jest się przez całe życie i spożycie nawet niewielkiej ilości napojów wysokoprocentowych może skutkować powrotem do nałogu. Dlatego też istotnym elementem leczenia alkoholizmu jest terapia wspierająca, nawet po odwyku zakończonym sukcesem. Przeprowadzana jest w formie indywidualnej i grupowej, a jej celem jest możliwość przepracowania problemów i emocji, które są źródłem wewnętrznego dysonansu i mogłyby być przyczyną powrotu do nałogu.

Alkoholizm wśród dzieci i młodzieży stanowi coraz częstsze zjawisko. Niepokojącym faktem jest obniżanie wieku inicjacji alkoholowej. Warto jednak podkreślić, że częściej po napoje wyskokowe sięgają młodzi ludzie w wieku dorastania niż dzieci. Okres dojrzewania u nastolatków jest bardzo często burzliwy. To czas, w którym poszukują oni swojego miejsca i określają własną tożsamość. Niekiedy wyrazem buntu i trudności okresu dojrzewania oraz próbą określenia siebie, jest eksperymentowanie z używkami, najczęściej papierosami i alkoholem. Alkoholizowanie się jest niejako próbą poszerzenia własnej autonomii i swobody działania, manifestacją swoich praw. Istotnym czynnikiem, który wpływa na alkoholizm wśród dzieci i młodzieży jest również wpływ społeczny wywierany na młodych ludzi. W tym znaczeniu można mówić o chęci przynależności do określonej grupy społecznej, najczęściej subkultur czy klik, ale nie tylko. Silna potrzeba aprobaty i bycia ważnym, również integracji i możliwości zaimponowania rówieśnikom stanowi istotną przyczynę alkoholizowania się nieletnich. Nadmienić należy, że alkohol jest środkiem rozluźniającym, który umożliwia wyzbycie się nieśmiałości, co sprzyja nawiązywaniu nowych kontaktów.

Przyczyn alkoholizmu można doszukiwać się w dziedziczeniu pewnych skłonności, mówi się nawet o genie alkoholizmu. Jednak badania wykazują, że geny, jedynie połowicznie odpowiedzialne są za pojawienie się problemu. Istotną rolę w uzależnieniu od alkoholu odgrywają czynniki środowiskowe. Można mówić o skłonności, cechach i tendencjach organizmu do wystąpienia choroby, jednak uzależnienie aktywowane jest przez otoczenie i stwarzanie okazji do alkoholizowania się. Stąd niektórzy ludzie są niejako predestynowani do ujawnienia się u nich choroby alkoholowej, ponieważ genetyczne uwarunkowania (wrodzone skłonności) wraz z czynnikami środowiskowymi zwiększają potencjał i możliwość pojawienia się uzależnienia od alkoholu.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Realizacja zadań prowadzona jest w postaci Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przyjmowanego corocznie, program uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia, a także opiera się na rekomendacjach Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Ma na celu tworzenie spójnego systemu działań naprawczych i profilaktyki zmierzającej do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych i innych uzależnień oraz zmniejszaniu tych, które aktualnie występują. Zadania realizowane w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i skierowane są do wszystkich mieszkańców Będzina. W ramach zadań Programu systematycznie będą prowadzone działania edukacyjno – informacyjne, o charakterze profilaktycznym, skierowane do dzieci, młodzieży, rodziców, nauczycieli, mające na celu podnoszenie świadomości na temat zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych i propagujących zdrowy styl życia, poprzez realizację programów profilaktycznych, odpowiadających na środowiskowe zapotrzebowanie.

Program jest kontynuacją zadań realizowanych w latach ubiegłych, oparty o metody od lat sprawdzone i realizowane przez gminę, z wykorzystaniem istniejących zasobów instytucjonalnych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

## **II. Diagnoza problemów alkoholowych – wybrane zagadnienia**

### **1. Charakterystyka spożycia alkoholu w Polsce.**

Polacy podczas spożywania alkoholu szukają jakości, nie ilości. Zdaniem ekspertów zmiany ustrojowe i gospodarcze ostatnich trzydziestu lat transformacji przyczyniły się do zmian w wielkości i strukturze spożycia alkoholu w Polsce. Wysokoprocentowy alkohol przestał być nieodzownym elementem polskiej codzienności jak w czasach PRL. Jak wynika z raportu „Alkohol w Polsce – kontekst społeczny, rynkowy i legislacyjny” jeszcze pod koniec lat 70 Polacy należeli do najwięcej pijących narodów świata, a około 5 milionów osób upijało się regularnie kilka razy w tygodniu. Od tamtej pory zaszły pod tym względem ogromne zmiany. Dziś 80% Polaków spożywa alkohol w sposób umiarkowany.

Udział mocnych trunków powyżej 18% w strukturze spożycia spadł z 70 do 36 %. Rozwinęło to zgodną z trendami europejskimi kulturę picia napojów niskoprocentowych – piwa (55-56% udziału w konsumpcji) i wina (8-9% udziału w konsumpcji). Podobne wnioski wynikają z analiz Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) - Polacy przejęli wzór konsumpcji alkoholu z Europy Zachodniej i Południowej. Dziś pod względem całkowitej wielkości spożycia alkoholu Polska znajduje się na 17 miejscu w Europie. Szybko rośnie również kategoria piw bezalkoholowych. Według szacunków w ciągu 10 lat już co dziesiąte piwo sprzedawane w Polsce będzie piwem bezalkoholowym. Ekspertcy oceniają, że istotną rolę w tych zmianach odegrała ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, między innymi ściągnęła uwagę na problem i wywołała dyskusję, a także jej efekty widać po zmianie struktury spożycia alkoholu ze wskazaniem na alkohole słabsze. Według ekspertów – to wciąż nie jest prozdrowotne, ale wydaje się mieć zdecydowanie mniejsze negatywne skutki niż spożywanie dużej ilości alkoholi mocnych.

Pomimo pozytywnych zmian ograniczenia spożywania alkoholi wysokoprocentowych na rzecz niskoalkoholowych według szacunku Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wciąż około 18,6% Polaków spożywa alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy. Łącznie wypijają oni 70% dostępnego na rynku alkoholu.

Wpływ alkoholu na zdrowie dobrze pokazuje tzw. wskaźnik utraconych lat życia. Okazuje się, że kraje, w których jest tendencja do spożywania alkoholi mocnych mają ten wskaźnik o wiele wyższy od państw, gdzie kultura picia jest oparta na piwie czy winie. Zatem wciąż bardzo ważnym kierunkiem dla polityki alkoholowej państwa jest kwestia świadomości i edukacja społeczeństwa.

Badania pokazały, że Polacy sięgają najczęściej po piwo. Podczas jednej okazji picia przeciętny piwosz wypija od 4 do 6 standardowych jednostek alkoholu, co przekłada się na około trzy butelki piwa o pojemności 0,5 litra. Pijąc wino przeciętny konsument wypija jednorazowo cztery lampki po 100 ml, co oznacza spożycie ok. 40 g czystego alkoholu. W przypadku wódki jej każdorazowe spożycie wiąże się z dużo większą ilością etanolu. Przeciętnie jest to 11 kieliszków po 30 g, które dostarczają od 9,4 do 11 standardowych jednostek alkoholu. Alkohol jest zawsze taki sam. Jednak zdecydowaną różnicę robi to, w jakiej postaci go spożywamy, ile i jak często. Zdecydowanie mniejsze skutki zdrowotne powodują trunki o niższej zawartości alkoholu, dlatego sumarycznie spożywamy go mniej. Wypijanie kolejnych porcji alkoholu w szybkim tempie, najbardziej charakterystyczne dla konsumpcji wódki sprawia, że wraz z tym napojem przyjmujemy najwięcej czystego alkoholu. Według stanowiska WHO przyjmowanie przy jednej okazji

więcej niż 4-6 standardowych jednostek alkoholu w przypadku mężczyzn i więcej niż 1- 2 SJA w przypadku kobiet uznaje się za ryzykowne.

Ryzykownemu i szkodliwemu piciu sprzyja popularność małych i tanich formatów wódki, tzw. małpek, oferowanych w pojemnościach od 40 do 200 ml. Wódka w małych formatach stała się odrębną kategorią, dała możliwość picia cichego, w ukryciu, poza kontrolą pijącego i otoczenia.

Jak wynika ze wspomnianego raportu polityka alkoholowa państwa powinna być ukierunkowana na eliminowanie zjawiska picia ryzykownego i szkodliwego, które jest bezpośrednią przyczyną szkód zdrowotnych i społecznych.

Państwo ma istotny wpływ na spożycie alkoholu, bo z jednej strony ma w swoim ręku regulację ekonomiczną, zarówno podatek akcyzowy, jak również inne elementy polityki cenowej, regulowania dostępności alkoholu bardziej czy mniej stężonego. Jest też odpowiedzialne za edukację i na tym powinny się skupiać działania przeciwalkoholowe.

## **2. Używanie alkoholu i innych substancji przez młodzież – dane ogólnopolskie**

Informacji na temat rozpowszechnienia picia alkoholu przez młodzież dostarczają m.in. badania ankietowe prowadzone zgodnie z metodologią międzynarodowego Europejskiego Programu Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD. Ostatnie badania przeprowadzone zostały w 2019 roku wśród dwóch populacji młodzieży 2814 uczniów trzecich klas gimnazjów oraz 3089 uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych, chociaż w sumie zebrano 12434 ankiet. Informacje pochodzą z materiału prasowego przygotowanego na konferencję 25 czerwca 2020 roku zorganizowaną przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii oraz PARPA „Używanie substancji psychoaktywnych przez polską młodzież – dane z 2019 roku na tle wyników wcześniejszych badań. Napoje alkoholowe okazały się najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 84 % uczniów z młodszej grupy i 96% z grupy starszej. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 47% piętnasto-szesnastolatków i 76% siedemnasto – osiemnastolatków. Porównując wyniki badań z 2019 roku do wyników wcześniejszych badań obserwujemy trend spadkowy rozpowszechniania picia wśród gimnazjalistów zapoczątkowany w 2007 roku. W zakresie wskaźników picia alkoholu przez gimnazjalistów w latach 1995-2007 obserwowano proces zacierania się różnic między dziewczętami i chłopcami, który w 2011 roku uległ



zahamowaniu. W czasie ostatnich ośmiu lat odnotować trzeba wznowienie tego procesu. W 2019 roku odsetki dziewcząt, które piły w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem są nieznacznie wyższe, niż jak analogiczne odsetki chłopców. Stało się tak za sprawą większego spadku rozpowszechnienia picia wśród chłopców niż wśród dziewcząt.

Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem 11% uczniów z młodszej grupy i 19% ze starszej chociaż raz upiło się w takim stopniu, że doświadczyło zaburzeń równowagi, mowy lub nie pamiętało co się z nimi działo. W zakresie ocen dostępności napojów alkoholowych odnotować trzeba powolną, ale konsekwentnie pozytywną tendencję zmniejszania się odsetków uczniów określających swój dostęp jako bardzo łatwy. Ponadto zmniejszają się też odsetki uczniów dokonujących zakupów napojów alkoholowych zwłaszcza piwa.

Większość młodzieży jest dobrze zorientowana w zakresie ryzyka szkód zdrowotnych i społecznych związanych z piciem alkoholu. O stopniu ryzyka, według ocen respondentów, w znacznym stopniu decyduje wzór picia. W 2015 roku odnotowano zahamowanie tendencji spadkowej traktowania picia alkoholu jako zachowania bardzo ryzykownego, a w przypadku intensywnego picia nawet jej odwrócenie. W 2019 roku obserwujemy wzrost odsetków uczniów przypisujących każdemu ze wzorców picia alkoholu duże ryzyko. W 2019 roku w stosunku do 2015 roku odnotować trzeba bardziej liberalne podejście rodziców do picia alkoholu przez ich pociechy.

Doświadczenia z paleniem papierosów ma połowa gimnazjalistów oraz dwie trzecie uczniów ze starszej kohorty, a w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem wyroby tytoniowe paliło 23% gimnazjalistów i prawie 36% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Wyniki te są znacznie lepsze od wyników z 2003 roku. Spadła także znacznie dostępność. Jednak pojawiły się nowe formy wprowadzenia nikotyny do organizmu, np. e-papierosy. W starszej grupie ich popularność dorównuje już popularności tradycyjnych wyrobów tytoniowych, a w młodszej nawet ją przewyższa.

Zgodnie z oczekiwaniami wyniki badania wskazują na znacznie niższy poziom rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych, niż legalnych, zwłaszcza alkoholu. Większość badanych nigdy po substancje nielegalne nie sięgała. Wśród tych, którzy mają za sobą takie doświadczenia większość stanowią osoby, które co najwyżej eksperymentowały z marihuaną lub haszyszem. Chociaż raz w ciągu całego życia używało tych substancji 21% młodszych uczniów i 37% starszych uczniów. Na drugim miejscu

wśród uczniów gimnazjów pod względem rozpowszechniania substancji nielegalnych jest amfetamina – 4%, a wśród uczniów szkół wyższego poziomu – ecstasy 5%. Aktualne, okazjonalne używanie substancji nielegalnych, czego wskaźnikiem jest używanie w czasie ostatnich 12 miesięcy, także stawia marihuanę lub haszysz na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia. W klasach trzecich gimnazjów używa tego środka 17% uczniów, w klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych – 30%. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem 9% uczniów klas trzecich gimnazjów i 15% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych używało tych substancji. Zarówno eksperymentowanie z substancjami nielegalnymi, jak ich okazjonalne używanie jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt. W obszarze oceny ryzyka związanego z używaniem substancji obserwujemy trend spadkowy odsetków badanych przypisujących używaniu marihuany lub haszyszu duże ryzyko, niezależnie od tego czy pytamy o eksperymentowanie z tymi substancjami, ich okazjonalne, czy nawet regularne zażywanie.

Odsetki uczniów, którzy używali nowych substancji psychoaktywnych („dopalacze”) są znacznie niższe niż odsetki używających przetworów konopi. Nie odnotowano wzrostu tych odsetków między 2011 i 2015 rokiem. Wśród grupy starszych uczniów odnotowano nawet spadek rozpowszechnienia używania tych substancji na przestrzeni całego życia oraz w czasie ostatnich 12 miesięcy. W 2019 roku w obu kohortach zmniejszyły się odsetki uczniów, którzy używali „dopalaczy” kiedykolwiek w życiu, zaś w młodszej kohorcie także tych, którzy sięgali po nie w czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem.

Wyniki badań ESPAD sugerują pewne sukcesy w ograniczaniu dostępności alkoholu dla nieletnich. Ten długoterminowy proces jest wart dalszego wsparcia. Ograniczanie dostępności alkoholu, to jedna z najbardziej obiecujących strategii ograniczania problemów alkoholowych. Wzrost liberalnego podejścia rodziców do picia alkoholu przez ich dzieci może rodzić obawy o trwałość pozytywnego trendu w rozpowszechnianiu picia przez młodzież.

Niepokoić może znaczna popularność e-papierosów. Wprawdzie wydają się one mniej szkodliwe niż tradycyjne wyroby tytoniowe, to jednak nie są one obojętne dla zdrowia. Warto dodać, iż jednak zdecydowana większość młodzieży jest zdania, iż próbowanie e- papierosów nie niesie żadnego ryzyka lub co najwyżej wiąże się z małym ryzykiem. Nowe wyroby tytoniowe zdają się stanowić wyzwanie dla profilaktyki.

Szczególnym wyzwaniem pozostaje znaczne rozpowszechnienie palenia tytoniu i picia alkoholu przez dziewczęta. Wyniki uzyskane w 2019 roku potwierdziły skalę potrzeb

w zakresie profilaktyki alkoholowej oraz tytoniowej adresowanej do dziewcząt. Tradycyjnie zarówno picie, jak palenie należało do męskich atrybutów. Zmiany obyczajowe jakich doświadczamy w ostatnich dziesięcioleciach zdają się kwestionować tę zasadę. W efekcie rodzi to nowe zagrożenia, na które odpowiedzią powinno być szersze uwzględnienie specyfiki dziewcząt jako adresatów profilaktyki.

### **3. Używanie alkoholu przez dorosłych mieszkańców Będzina.**

Według szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych większość osób pijących alkohol spożywa go w sposób, który nie powoduje negatywnych konsekwencji dla nich i dla osób z ich otoczenia. Jednak kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo. Szacuje się, że w tej grupie znajduje się ok. 700-900 tysięcy osób uzależnionych oraz ponad 2 miliony osób pijących alkohol ryzykownie lub szkodliwie. Wyliczenie przeprowadzone w oparciu o te wskaźniki pozwala ocenić liczbę uzależnionych od alkoholu mieszkańców Będzina na około 800-1200 osób, zaś pijących szkodliwie około 2630 – 3680 osób.

Z przeprowadzonej w 2019 roku diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych dla miasta Będzina wynika, iż 35 % badanych mieszkańców zadeklarowało, że pije alkohol tylko okazjonalnie, a 21% przyznało, że spożywa go raz w tygodniu. 46% mieszkańców uznało problem alkoholizmu za bardzo powszechny. 63% badanych było zdania, że osoby spożywające alkohol na terenie gminy stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa społeczności lokalnej. Większość ankietowanych mieszkańców uznała, że spożycie alkoholu zarówno przez osoby dorosłe jak i nieletnie jest podobne jak w latach poprzednich. Zdecydowana większość ankietowanych sprzedawców uznała sprzedaż alkoholu dorosłej osobie nietrzeźwej za niestosowną. 7,5% badanych sprzedawców przyznało, że zna przypadki sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia. Większość ankietowanych sprzedawców zadeklarowało, że są świadomi jaka kara grozi za sprzedaż alkoholu osobie niepełnoletniej, dlatego też w przypadku wątpliwości, co do wieku kupującego alkohol zawsze proszą o pokazanie dokumentu tożsamości. Wyniki badania wskazują, że w opinii badanych mieszkańców gminy Będzin najbardziej zauważalnym problemem w ich środowisku lokalnym jest alkoholizm, który został oceniony najwyższej w hierarchii problemów, uzyskując wagę 3,85 z 5 możliwych punktów. Wobec powyższego zasadne jest podejmowanie działań w celu eliminowania potencjalnych zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu na terenie gminy.

Z informacji Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Będzinie wynika, iż w okresie od stycznia do września 2020 roku wpłynęło 95 wniosków dotyczących podjęcia działań wobec osób nadużywających alkoholu, o 5 więcej niż analogicznie w roku ubiegłym. Spośród wszystkich wniosków najczęściej, złożonych zostało przez Komendę Powiatową Policji - 51, następnie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Będzinie – 29, kuratorzy sądowi – 7 wniosków, rodzina skierowała – 6 wniosków, Straż Miejska i Prokuratura Rejonowa po 1 wniosku. W trakcie 17 posiedzeń Podkomisji, przeprowadzającej rozmowy motywująco - interwencyjne z osobami, wobec których istnieje podejrzenie uzależnienia od alkoholu, zaproszono łącznie 130 osób. Po raz pierwszy zaproszono 90 osób, w tym 76 mężczyzn i 14 kobiet. Na badania do biegłych sądowych skierowano 47 osób. Do Sądu Rejonowego w Będzinie skierowano łącznie 20 wniosków, w tym 13 wniosków o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego z opinią biegłych, 7 wniosków dotyczyło podjęcia działań wobec osób które nie zgłaszały się na badania do biegłych, a zebrana dokumentacja świadczyła o występowaniu problemu alkoholowego. Do końca września biegli sądowi wydali 18 opinii w przedmiocie uzależnienia, z czego u 3 osób nie stwierdzono problemu nadużywania alkoholu.

Z danych uzyskanych od Prezesa Sądu Rejonowego w Będzinie wynika, iż na koniec września 2020 roku prowadzono 21 spraw dotyczących obowiązku leczenia odwykowego, to o 5 spraw mniej niż w roku ubiegłym. W przypadku 18 osób orzeczono leczenie w systemie ambulatoryjnym, a w stosunku do 3 osób orzeczono leczenie w trybie stacjonarnym.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie wynika, że w tym roku ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu skorzystało 141 osób w 96 rodzinach. Stanowią oni 5 % ogółu osób objętych pomocą społeczną. Osoby te otrzymały świadczenia w łącznej wysokości 363 913,69 złotych. Na przestrzeni 9 miesięcy tego roku konsultanta ds. uzależnień Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie, z tytułu problemu alkoholowego udzielił pomocy 157 osobom, w tym 63 kobietom. Przeprowadzono 77 sesji – zajęć grupowych dla osób uzależnionych od alkoholu. Rozeznano 60 sytuacji rodzin, w związku z wnioskiem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Konsultant ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w związku z problemem alkoholowym udzielił 36 konsultacji dla 33 osób.

Nadużywanie alkoholu prowadzi do wielu groźnych zmian w organizmie. Szkodliwe jest zarówno regularne picie, jak i krótkotrwałe upijanie się. W następstwie picia rozwinąć

się może szereg chorób, w tym wątroby, przewodu pokarmowego oraz układu krążenia. Część z nich rozwija się latami, w początkowym etapie nie dając objawów. Alkohol szkodliwie wpływa także na psychikę. Jest przyczyną uzależnienia, depresji, jak również psychoz. Z informacji otrzymanych z Powiatowego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Będzinie wynika, iż na przestrzeni dziewięciu miesięcy tego roku, w związku z nadużywaniem alkoholu hospitalizowanych było w Szpitalu w Czeladzi i w Będzinie łącznie 119 osób, w tym 21 kobiet i 7 nieletnich. W związku z zażywaniem innych substancji psychoaktywnych leczonych było 6 osób, w tym 4 kobiety i 2 osoby nieletnie. Odnotowano także 1 zgon z powodu nadużywania alkoholu.

Zjawisko picia alkoholu ma istotny wpływ na poczucie bezpieczeństwa społecznego. Przystępstwa i wykroczenia osób nietrzeźwych powodują zakłócenia ładu i porządku publicznego.

Z informacji uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Będzinie wynika, iż w okresie od stycznia do września tego roku ujawniono 1356 wykroczeń związanych z łamaniem ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, z czego 655 osób ukarano mandatem karnym, to prawie o 100 osób mniej niż w roku ubiegłym, a także zastosowano 675 pouczeń. Podjęto 274 interwencje dotyczące występowania przemocy domowej, z czego 21 zakończono wdrożeniem procedury „Niebieskie Karty”. Komenda Powiatowa Policji odwiezła do Izby Wytrzeźwień w Sosnowcu 588 osób, 85 zostało zatrzymanych do wytrzeźwienia w PDOZ, 124 odwieziono do miejsca zamieszkania a 33 osoby do placówek medycznych.

Według danych Straży Miejskiej w Będzinie wynika, iż w tym samym okresie sprawozdawczym przeprowadzono 586 interwencji związanych z łamaniem ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tj. spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych. Najwięcej interwencji odnotowano w centrum miasta – 271, następnie w dzielnicy Syberka – 97, Ksawera – 58, Warpie – 51. Straż Miejska w Będzinie nałożyła 149 mandatów karnych, zatrzymano 2 kierowców kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu. W obu przypadkach sprawy do dalszego rozpoznania przekazano Policji. Do Izby Wytrzeźwień w Sosnowcu odwieziono 330 osób.

Tylko w okresie od stycznia do września 2020 roku Sąd Rejonowy w Będzinie wydał 48 wyroków dotyczących przestępstw popełnionych przez osoby nietrzeźwe, w tym 4 kobiety.

Alkohol powoduje wielowymiarowe szkody prawne i społeczne. Ilość osób żyjących w Polsce w rodzinach z problemem alkoholowym, będących dziećmi, małżonkami

lub najbliższymi krewnymi ludźmi uzależnionych można oszacować na około 3 do 4 milionów. Badania żon alkoholików wskazują, że blisko 80% tych kobiet oraz ich dzieci doświadcza przemocy ze strony swego męża lub partnera. Alkohol osłabia kontrolę własnych zachowań, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności i niepowodzenia życiowe, zaburza ocenę sytuacji i może powodować błędną interpretację zachowań innych osób. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za popełnione czyny, mimo że sprawcy często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako usprawiedliwienie swojego zachowania. Przemoc przekazywana także bywa z pokolenia na pokolenie. Dzieci wychowujące się w rodzinach, w których wyrządza się krzywdę bliskim przyjmują zaobserwowany model reakcji małżeńskich za jedyny właściwy. Takie zachowanie jest dla nich normą. Wymuszanie swych racji za pomocą siły jest skuteczne. Bardzo często dorosłe dzieci alkoholików postępują tak samo jak ich rodzice. Dlatego tak ważna jest edukacja w zakresie agresji, przemocy, zarówno dorosłych ludzi, jak i młodych dzieci, które kształtują nowe pokolenie. W procesie wychodzenia z przemocy bardzo ważne jest odbudowanie poczucia siły, mocy i wartości u osoby krzywdzonej. Ale ona sama nie jest w stanie tego uczynić. Potrzebuje wsparcia i pomocy z zewnątrz. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Tylko na przestrzeni pierwszych dziewięciu miesięcy tego roku pomoc otrzymały 54 osoby, w tym 15 kobiet i 24 dzieci. Otrzymali oni wsparcie finansowe w wysokości 16 987,10 złotych. W związku z występującą przemocą w rodzinie Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadził 115 spraw, w tym 64 nowe wszczęte procedury „Niebieskie Karty”. Ponadto powołano 64 grupy robocze, opracowujące plan pomocy dla konkretnej rodziny. W sumie odbyło się 138 posiedzeń grup roboczych. W pełnym składzie Miejski Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie spotkał się 3 razy. W okresie od stycznia do września tego roku Prokuratura Rejonowa w Będzinie wszczęła 52 sprawy związane z przemocą domową w rodzinach z terenu Będzina, to o 9 więcej niż w roku ubiegłym. Skierowano 14 spraw do Sądu z aktem oskarżenia. Sąd Rejonowy w Będzinie wydał 15 wyroków związanych z przemocą domową, to o 10 mniej niż analogicznie w roku ubiegłym.

#### **4. Postawy uczniów wobec substancji psychoaktywnych, przemocy rówieśniczej oraz cyberprzemocy w mieście**

Do zadań obowiązkowych gminy należy w oparciu o ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii realizacja zadań zmierzających do prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży. W 2019 roku na terenie gminy Będzin została przeprowadzona lokalna diagnoza zagrożeń społecznych, która dotyczyła między innymi zjawiska problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi wśród dzieci i młodzieży, przemocy rówieśniczej oraz cyberprzemocy. Dane zostały zebrane na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród uczniów szkół podstawowych. Próba badawcza objęła 1467 uczniów, w tym 920 uczniów klas IV, V i VI oraz 547 uczniów klas VII i VIII.

Procent zażywania substancji psychoaktywnych wzrasta dość dynamicznie wraz z wiekiem badanych uczniów. 13,59% badanych uczniów klas czwartych, piątych i szóstych odbyło już inicjację alkoholową. Natomiast wśród starszej grupy – siódmo i ósmoklasistów było ich 43%. Spośród osób mających za sobą inicjację alkoholową, 16% uczniów klas siódmych i ósmych piło alkohol za namową osób trzecich. Wśród okoliczności sprzyjających sięganiu po alkohol, uczniowie najczęściej wskazywali okres wakacyjny. Osoby, które przyznały się do picia alkoholu najczęściej deklarowały, że spożywały alkohol tylko raz 51,92% lub przyznawały, że piją alkohol okazjonalnie, kilka razy w roku 30%. Pomimo tego, iż dostęp do alkoholu badani ocenili jako trudny, wręcz niemożliwy, ponad 37% grupy młodszej przyznało, że zna osoby niepełnoletnie spożywające napoje alkoholowe. Wśród uczniów klas VII i VIII blisko 69% ankietowanych potwierdziło, że zna w swoim środowisku niepełnoletnie osoby pijące. Co więcej, dostęp do alkoholu w środowisku badanych został określony jako dość trudny, ale jednak możliwy. Ponad 90% badanych posiada wiedzę w zakresie konsekwencji zdrowotnych spożywania alkoholu, co jest pozytywnym trendem.

Można stwierdzić, iż większość badanych uczniów nie miała dotychczas kontaktu z wyrobami nikotynowymi w grupie uczniów młodszych. Niemniej jednak 9,13% ankietowanych przyznało się do palenia papierosów, a 61% zadeklarowało, że zna niepełnoletnie osoby palące. Poziom wiedzy na temat konsekwencji zdrowotnych palenia papierosów można uznać za zadowalającą gdyż jak się okazało 42,83% z nich potrafi powiedzieć jaki wpływ ma palenie na poszczególne funkcje organizmu, a 45%

zadeklarowało, że zna ogólne skutki palenia. Jeśli chodzi o dostępność papierosów, opinie badanych były dość zróżnicowane, choć najliczniejsze okazały się odpowiedzi wskazujące na raczej łatwy dostęp do wyrobów nikotynowych. Z badań przeprowadzonych wśród uczniów klas siódmych i ósmych z terenu gminy Będzin wynika, iż ponad 40% ankietowanych odbyło już inicjację nikotynową, w tym 15% przyznało się do palenia tradycyjnych papierosów, a 24% do e-papierosów. W większości przypadków rodzice nie wiedzą o tym, że ich dzieci palą. W opinii większości badanych dostęp do wyrobów tytoniowych jest łatwy. Niestety znajomość w swoim gronie osób palących oraz łatwa dostępność do papierosów może przekładać się na wcześniejsze rozpoczęcie inicjacji nikotynowej.

Wielu ankietowanych biorących udział w badaniu zadeklarowało, że zna osoby niepełnoletnie mające do czynienia z substancjami psychoaktywnymi. Pozyskane w trakcie badania dane wskazują, iż takie znajomości zazwyczaj poszerzają się wraz z wiekiem badanych.

Poniższa tabela obrazuje procent znajomości osób zażywających substancje psychoaktywne wśród uczniów.

<b>Znajomość osób zażywających substancje psychoaktywne</b>	<b>Uczniowie klas czwartych, piątych i szóstych</b>	<b>Uczniowie klas siódmych i ósmych</b>
Spożywanie alkoholu	37,28%	68,99%
Palenie papierosów	61,52%	85,19%
Zażywanie narkotyków	9,24%	23,87%

Wraz z wiekiem wzrasta również możliwość dostępu do substancji psychoaktywnych.

Poniższa tabela obrazuje ocenę dostępności substancji psychoaktywnych przez uczniów poszczególnych klas.

<b>Dostępność substancji psychoaktywnych</b>	<b>Uczniowie klas czwartych, piątych i szóstych</b>	<b>Uczniowie klas siódmych i ósmych</b>
Zakup alkoholu - bardzo łatwy - raczej łatwy	6,74% 12,39%	15,33% 13,59%
Zakup papierosów - bardzo łatwy - raczej łatwy	10,54% 16,09%	21,08% 21,08%
Zakup narkotyków - bardzo łatwy - raczej łatwy	- -	6,45% 5,23%



Większość ankietowanych nie miało dotąd kontaktu z narkotykami. Do stosowania tego typu substancji psychoaktywnych przyznało się 7,84% uczniów klas siódmych i ósmych i najczęściej była to marihuana. Dość liczne były również deklaracje potwierdzające kontakt z amfetaminą. Rodzice uczniów używających poszczególne rodzaje substancji psychoaktywnych zazwyczaj nie posiadają wiedzy o tym, że ich dziecko pije alkohol, pali papierosy czy też sięga po narkotyki.

Badani uczniowie prezentują stosunkowo wysoki poziom wiedzy na temat konsekwencji zdrowotnych stosowania narkotyków, a także sankcji prawnych z tytułu ich posiadania. Niemniej jednak istnieje spora grupa osób, szczególnie wśród uczniów młodszych, która takiej wiedzy nie posiada.

#### Postawy uczniów wobec zjawiska przemocy rówieśniczej oraz cyberprzemocy

Uczniowie biorący udział w badaniu potwierdzają występowanie przemocy w środowisku szkolnym. Wielu uczniów przyznaje, że osobiście doświadczyło w szkole przemocy. Takie sytuacje potwierdziło 29,02% uczniów klas czwartych, piątych i szóstych oraz 35,71% uczniów klas siódmych i ósmych. Zarówno wśród uczniów młodszych jak i starszych najczęściej spotykaną formą przemocy okazała się agresja słowna, a kolejno ośmieszanie i wulgaryzmy.

Poniższa tabela obrazuje występowanie zjawiska przemocy wśród uczniów.

<b>Zjawiska przemocy</b>	<b>Uczniowie klas czwartych, piątych i szóstych</b>	<b>Uczniowie klas siódmych i ósmych</b>
Złośliwe smsy, wpisy przez komunikatory	35,65%	58,54%
Publikowanie w Internecie obraźliwych informacji	26,63%	46,52%
Publikowanie amatorskich filmów video	25,98%	35,37%
Poniżanie	58,80%	71,08%
Zastraszanie	43,70%	49,83%
Ośmieszanie, wulgaryzmy	67,61%	84,15%
Szantaż	29,46%	37,46%
Pobicie, opluwanie	58,48%	70,56%
Wyzwiska, agresja słowna	77,17%	87,28%
Grożenie, pokazywanie nieprzyzwoitych gestów	52,61%	64,46%

Wraz z wiekiem badanych zazwyczaj wzrasta częstotliwość występowania zjawisk przemocy poza terenem szkoły, jak również uczestnictwa w czynnych aktach przemocy. 33% uczniów klas młodszych oraz 39% siódmo i ósmoklasistów spotkało się z przejawami przemocy poza szkołą. 22% młodszej grupy i 26% starszych uczniów brało czynny udział w aktach przemocy. Uczniowie niezależnie od kategorii wiekowej, najczęściej wskazywali dyrekcję szkoły, wychowawcę czy pedagoga jako osoby, do których się zwrócą, jeśli będą ofiarą lub świadkiem przemocy.

Większość badanych wie czym jest cyberprzemoc. Wiedzę na ten temat potwierdziło 78% uczniów klas czwartych, piątych i szóstych oraz 92% uczniów klas siódmych i ósmych. Ankietowani potwierdzają przypadki, w których osobiście doświadczyli cyberprzemocy, gdy ktoś zrobił im zdjęcie lub nakręcił film wbrew ich woli. Takie sytuacje zostały potwierdzone przez 30% uczniów klas czwartych, piątych i szóstych i 48% klas siódmych i ósmych. Część uczniów przyznała się do oczerniania lub szantażowania kogoś przy użyciu urządzeń elektronicznych, co potwierdziło 12% uczniów z klas młodszych i 20% badanych z klas siódmych i ósmych. Wielu ankietowanych zadeklarowało zawieranie znajomości przez Internet, a wraz z wiekiem częstotliwość takich sytuacji dość dynamicznie wzrasta. Wśród uczniów klas czwartych, piątych i szóstych do tego typu działań przyznało się 47,61% badanych, a w grupie starszej 69,86%.

Analizując szczegółowe dane można zauważyć, że wraz z wiekiem wzrasta możliwość do używek jakimi są papierosy, alkohol, czy też narkotyki. Co więcej wielu uczniów ma problem z asertywnością, gdyż jak często przyznają, ich pierwszy kontakt z tego typu używkami nastąpił za namową osób trzecich. Należy zatem rozmawiać z uczniami o asertywności i o różnych technikach odmowy w przypadku, gdy ktoś proponuje im jakąś używkę. Ważna jest tu również rola rodzica. Należy pamiętać, że młody człowiek który ma zapewnione poczucie bezpieczeństwa i funkcjonuje w środowisku, w którym czuje się dobrze, jest mniej podatny na kontakt z używkami, chętniej rozmawia o swoich problemach. Istotne jest zatem budowanie pozytywnego klimatu społecznego, który daje młodemu człowiekowi możliwość rozwijania kompetencji społecznych takich jak asertywność, umiejętność podejmowania odpowiedzialnych decyzji czy poczucia własnej wartości.

W związku z powyższym zasadne jest kontynuowanie programów informacyjno – profilaktycznych podnoszących świadomość w zakresie zdrowotnych, psychologicznych

i społecznych konsekwencji nadużywania alkoholu, palenia papierosów, czy używania narkotyków. Kontynuacja programów profilaktycznych kształtujących kompetencje osobowościowe młodych ludzi oraz ich zdolności interpersonalne niezbędne do satysfakcjonującego funkcjonowania wśród rówieśników bez pomocy alkoholu, papierosów, narkotyków/dopalaczy. Szczególnie ważne jest rozwijanie technik asertywnej odmowy. Realizowanie warsztatów i szkoleń z zakresu profilaktyki społecznej. Programy profilaktyczne winny być adresowane nie tylko do dzieci i młodzieży ale również do rodziców/prawnych opiekunów oraz kadry pedagogicznej.

Istotnym problemem występującym w środowisku szkolnym jest także przemoc rówieśnicza i cyberprzemoc. Należy zatem kontynuować projekty skupiające się na profilaktyce problemów agresji i przemocy, ukierunkowane na wszystkich uczniów. Planowane działania powinny być dostosowane do skali realnych problemów w różnych grupach wiekowych i obejmować przede wszystkim programy profilaktyczne dotyczące zagadnień agresji, ze szczególnym uwzględnieniem agresji słownej, poniżania i ośmieszania. Zwiększenie wiedzy w zakresie sposobów radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych oraz reagowania wobec zachowań agresywnych pozwoli młodym ludziom na swobodne funkcjonowanie w środowisku rówieśniczym. Ważnym jest podejmowanie działań ukierunkowanych na poszerzenie wiedzy na temat zagrożeń związanych z cyberprzemocą oraz kształtowanie od najmłodszych lat wrażliwości wobec takiego zjawiska.

Istotną rolę w działalności profilaktycznej odgrywa profilaktyka uzależnień prowadzona w środowisku szkolnym, mająca na celu zmniejszenie rozmiarów ryzykownego picia wśród młodzieży oraz promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia. Każda placówka oświatowa zobligowana jest do posiadania własnego programu wychowawczo -profilaktycznego skierowanego do swoich uczniów.

## **5. Rynek alkoholowy w Będzinie**

Zasady wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity, Dz. U. z 2019 r., poz. 2277, z późniejszymi zmianami) oraz przepisy prawa miejscowego, tj.:

1. Zarządzenie Nr 0050.334.2012 Prezydenta Miasta Będzina z dnia 19 października 2012 roku w sprawie procedury wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Będzina;
2. Uchwała Nr LII/458/2018 Rady Miejskiej w Będzinie z dnia 13 czerwca 2018 r. w sprawie określenia zasad usytuowania na terenie miasta Będzina miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych;
3. Uchwała Nr LII/459/2018 Rady Miejskiej Będzina z dnia 13 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Będzina.

W dniu 10 stycznia 2018 roku została uchwalona ustawa o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych (tekst jednolity, Dz. U. z 2019 r., poz. 2171). Znowelizowana ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi weszła w życie dnia 9 marca 2018 r. i nałożyła na gminy obowiązek podjęcia nowych uchwał w terminie 6 miesięcy od wejścia w życie powyższej nowelizacji. Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity, Dz. U. z 2019 r., poz. 2277, z późniejszymi zmianami) rada gminy ustala, w drodze uchwały, maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy (miasta), odrębnie dla:

- 1) poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18 ust. 3, a więc dla:
  - a) do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,
  - b) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
  - c) powyżej 18% zawartości alkoholu,
- 2) zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, 3) zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Zgodnie z art. 12 ust. 3 rada gminy ustala, w drodze uchwały, zasady usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Zgodnie z art. 4 ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały traci moc uchwała Nr IX/89/2003 Rady Miejskiej Będzina z dnia 28 kwietnia 2003 r. w sprawie: określenia zasad usytuowania na terenie miasta miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, uchwała Nr XIII/126/2011 Rady Miejskiej Będzina z dnia 24 sierpnia 2011 r.

w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% (z wyjątkiem piwa) alkoholu, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz w miejscu sprzedaży oraz uchwała Nr XXIII/254/2012 Rady Miejskiej Będzina z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie: ustalenia dni i godzin otwierania i zamykania placówek handlu detalicznego, zakładów gastronomicznych i usługowych na terenie miasta Będzina.

Nowe uchwały zostały ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego dnia 22 czerwca 2018 r., natomiast weszły w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

### **Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych ustalony przez Radę Miejską Będzina, który obowiązywał do 6 lipca 2018 roku**

Wyszczególnienie	Rok				
	2016	2017	2018 (do 06.07.2018)	2019	2020
Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 4,5% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa), w tym:	220	220	220	brak	brak
- do spożycia poza miejscem sprzedaży,	140	140	140	brak	brak
- do spożycia w miejscu sprzedaży	80	80	80	brak	brak

### **Limit zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ustalony przez Radę Miejską Będzina, który obowiązuje od dnia 7 lipca 2018 roku**

Wyszczególnienie	Rok 2019	Rok 2020
Limit zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, w tym:	386	386
- o zawartości alkoholu do 4,5% oraz na piwo	134	134
- o zawartości alkoholu powyżej 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	125	125
- o zawartości alkoholu powyżej 18%	127	127

<b>Wyszczególnienie</b>	<b>Rok 2019</b>	<b>Rok 2020</b>
Limit zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, w tym:	146	146
- o zawartości alkoholu do 4,5% oraz na piwo	61	61
- o zawartości alkoholu powyżej 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	41	41
- o zawartości alkoholu powyżej 18%	44	44

### **Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych funkcjonujących na terenie miasta Będzina**

<b>Wyszczególnienie</b>	<b>Rok</b>				
	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020 (stan na 30.09.2020 r.)</b>
Ogólna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym:	173	161	154	173	142
- do spożycia poza miejscem sprzedaży,	127	119	112	124	105
- do spożycia w miejscu sprzedaży	46	42	42	49	37

### **Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych funkcjonujących na terenie miasta Będzina**

<b>Wyszczególnienie</b>	<b>Rok 2019 (stan na 30.09.2020)</b>
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, w tym:	302
- o zawartości alkoholu do 4,5% oraz na piwo	104
- o zawartości alkoholu powyżej 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	100
- o zawartości alkoholu powyżej 18%	98
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, w tym:	71
- o zawartości alkoholu do 4,5% oraz na piwo	35
- o zawartości alkoholu powyżej 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	16
- o zawartości alkoholu powyżej 18%	20

## Zestawienie liczby mieszkańców miasta Będzina przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w 2020 roku

Liczba mieszkańców miasta Będzina – stan na dzień 30.09.2020 r. - 53 081

Liczba mieszkańców przypadająca na jeden sklep	Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt gastronomiczny
506 (53 081:105)	1435 (53 081:37)

## Wpływy do budżetu miasta z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

	Rok				
	do 30.09.2016	do 30.09.2017	do 30.09.2018	do 31.12.2019	do 30.09.2020
Ilość środków	1 077 409,05 zł	1 086 428,56 zł	1 013 345,71 zł	1 120 626,10 zł	1 028 800,87 zł

Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych (placówki handlowe, zakłady gastronomiczne) kształtuje się na porównywalnym poziomie w poszczególnych latach objętych programem, jednak zaobserwowano tendencję malejącą. Działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych prowadzą zarówno osoby fizyczne, jak również spółki handlowe. Rotacja przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na alkohol, jak i tych, którzy składają z niego rezygnację, kształtuje się na zbliżonym poziomie.

### ***Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych***

W celu sprawdzenia prawidłowości korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeprowadzane są kontrole na podstawie Zarządzenia Nr 0050.283.2015 Prezydenta Miasta Będzina z dnia 9 lipca 2015 roku w sprawie zasad kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych usytuowanych na terenie Miasta Będzina zgodnie z harmonogramem kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych wprowadzanym co pół roku zarządzeniem Prezydenta Miasta Będzina. W okresie od stycznia do września 2020 roku skontrolowano 10 punktów. Kontrole przeprowadzane są przez członków

Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Harmonogram kontroli obejmował w 2014, 2015, 2016 i 2017 roku po trzy punkty sprzedaży napojów alkoholowych w miesiącu, natomiast w 2018, 2019 i 2020 roku po 2 punkty. W trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto przeprowadzono także kontrole oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych - w okresie od stycznia do września 2020 roku odbyły się 2 kontrole.

Na przestrzeni dziewięciu miesięcy Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Katowicach nie przeprowadził na terenie miasta żadnej kontroli w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez podmioty gospodarcze prowadzące sprzedaż wyrobów alkoholowych.

### **III. Zasoby instytucjonalne, świadczące pomoc mieszkańcom miasta w rozwiązywaniu problemów alkoholowych:**

#### **1. Znajdujące się na terenie miasta:**

- **placówki leczenia odwykowego prowadzące działalność ambulatoryjną**  
*Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Pro Salute” – Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia* przy ulicy Sączewskiego, na przestrzeni dziewięciu miesięcy tego roku objęła leczeniem odwykowym 30 mieszkańców miasta, w tym 8 kobiet. 19 mieszkańców podjęło leczenie na skutek zobowiązania sądowego, w tym 5 kobiet. 13 osób uczestniczyło w terapii grupowej, w tym 5 kobiet. Liczba mieszkańców, którzy po raz pierwszy zgłosili się na leczenie – 24 osoby, w tym 6 kobiet.
- **punkty konsultacyjno-informacyjne dla osób i rodzin mających problemy alkoholowe, w tym dla ofiar przemocy domowej** pełnią dużą rolę w świadczeniu pomocy osobom uzależnionym oraz ich rodzinom w zakresie prawnym, profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy.

Do zadań punktów konsultacyjnych należy:

- motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w zakładach leczenia odwykowego, kierowanie do leczenia specjalistycznego i informowanie o możliwości podjęcia leczenia,
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym,
- rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,



- inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
- gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.

Na terenie miasta działa:

1. *Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla ofiar przemocy domowej, działający w Będzinie Grodźcu przy ulicy Konopnickiej (Szkoła Podstawowa nr 6).*
2. *Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla ofiar przemocy domowej, działający w Będzinie przy ulicy 11 Listopada 1 (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej).*
3. *Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla ofiar przemocy domowej, działający w Będzinie przy ulicy rtm. Witolda Pileckiego 17 (Miejska Świetlica Środowiskowa).*

Zatrudnieni w tych punktach prawnik i psycholog udzielili w bieżącym roku wsparcia 409 osobom. Z usług prawnych świadczonych 8 godzin w tygodniu skorzystało 231 mieszkańców miasta, którym udzielono 210 porad prawnych, a z usług świadczonych przez psychologa, w trakcie 12 godzin tygodniowo skorzystało 178 osób, w tym 125 kobiet. Psycholog udzielił w sumie 339 konsultacji, w tym 197 konsultacji dla kobiet. Udzielane wsparcie przypadło na szczególnie trudny okres związany z pandemią koronawirusa. Czas pandemii wpłynął znacząco na formę pracy jak i zakres pomocy. W okresie od 16 marca do 25 maja 2020 roku mieszkańcy korzystali ze wsparcia w formie zdalnej. Ciekawym zjawiskiem jest to, że w formie zdalnej chętniej i odważniej sięgają po pomoc mężczyźni, z tzw. teleporad skorzystało 47 mężczyzn. W porównaniu do konsultacji stacjonarnych do 3 punktów zgłosiło się zaledwie 6 mężczyzn. Porady zdalne są anonimowe i człowiek nie konfrontuje się ze swoją sytuacją, wstydem i lękiem przed oceną. Przez telefon jest bardziej otwarty. Odkąd punkty powróciły do stacjonarnego funkcjonowania można zauważyć, że więcej kobiet poszukuje wsparcia. Czas izolacji i przebywania większość czasu razem uwypuklił problemy, które wcześniej były niezauważalne lub ignorowane. Klientami punktów są przede wszystkim osoby współzależnione od alkoholu, wobec których stosowana jest przemoc fizyczna i psychiczna, ale są to również osoby z syndromem DDA.

1. *Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób i rodzin mających problemy alkoholowe, działający przy Specjalistycznym Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Marvit” przy ulicy Małachowskiego 16.*

W ramach prowadzonych konsultacji indywidualnych dla osób z problemem nadużywania alkoholu, uzależnionych od alkoholu, ryzykownie spożywających alkohol, pijących

szkodliwie, w okresie od stycznia do września tego roku, w wymiarze 20 godzin tygodniowo, udzielono 203 konsultacje dla 92 osób uzależnionych, w tym 31 kobiet. Ze 104 konsultacji skorzystało 40 osób współuzależnionych. 127 konsultacji udzielono 45 osobom z syndromem DDA, 15 konsultacji dla 7 osób pijących ryzykownie oraz 15 konsultacji dla 7 osób pijących szkodliwie. W sumie z pomocy skorzystało 191 osób, którym udzielono łącznie 464 konsultacje. Ponadto NZOZ MARVIT w okresie od 16 marca do 25 maja 2020 roku udzielił także konsultacji telefonicznych dla 13 osób z objawami o charakterze lękowo-depresyjnym, które pojawiły się w związku z możliwością zachorowania na COVID – 19.

Na terenie miasta działa ponadto *Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie*, mieszczące się przy ulicy Krasickiego 17 - będące jednostką organizacyjną powiatu będzińskiego, obejmujące w swoich kompetencjach świadczenie pomocy rodzinom doświadczającym przemocy domowej. Z informacji otrzymanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wynika, iż w roku bieżącym, Program Korekcyjno – Edukacyjny dla sprawców przemocy domowej nie był realizowany w związku z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID – 19.

Na terenie miasta funkcjonuje:

– ***Miejska Świetlica Środowiskowa przy rtm. Witolda Pileckiego PRL 17***

W roku bieżącym z zajęć prowadzonych w świetlicy oraz dożywiania korzysta 30 dzieci, pochodzących ze środowiska dotkniętego problemami alkoholowymi. Podopieczni świetlicy uczestniczą w zajęciach dydaktycznych i socjoterapeutycznych. Biorą udział w imprezach sportowych i kulturalno-rozrywkowych, jak kino, teatr.

– ***grupy socjoterapeutyczne*** stanowią podstawę pracy profilaktycznej z dziećmi pochodzącymi z rodzin mających problemy z alkoholizmem. W trakcie dwugodzinnych spotkań dwa razy w tygodniu dzieci nie tylko są dożywiane, lecz przede wszystkim mają okazję uczestniczyć w zajęciach edukacyjnych i wychowawczych. Aktualnie 15 grup socjoterapeutycznych funkcjonuje w 9 placówkach szkolnych, takich jak: Szkoła Podstawowa nr 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11,13. Dwie grupy działają w Szkole Podstawowej nr 2, 6, 9, 10, 11 i od 12 października 2020 roku kolejna grupa powstała w SP 13. Z prowadzonych zajęć korzysta ogółem 150 dzieci, po dziesięcioro w każdej grupie.

– ***Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Będzinie*** mieszczący się przy ulicy 11 Listopada 1 świadczy szerokie spektrum pomocy, w tym: poradnictwo, pracę socjalną oraz pomoc finansową osobom i rodzinom z tytułu alkoholizmu, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

- **Schronisko dla Bezdomnych, prowadzone w Będzinie przy ulicy Wolskiej 45** przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Będzinie. W ramach swojej działalności udziela pomocy polegającej na zapewnieniu schronienia wraz z wyżywieniem osobom bezdomnym.
- **Grupy wsparcia AA** na terenie miasta znajdują się 3 grupy Anonimowych Alkoholików, którzy tworzą wspólnotę mężczyzn i kobiet dzieląc się nawzajem swoim doświadczeniem, siłą i nadzieją, aby rozwiązać swój problem i pomagać innym w wyzdrowieniu. Jedynym warunkiem uczestnictwa we wspólnocie jest chęć zaprzestania picia.
  1. Grupa „Znicz” Będzin ul. Małachowskiego 22 (siedziba Polskiego Związku Głuchych). Mitingi odbywają się w czwartki o godzinie 18.00
  2. Grupa „Znicz” Będzin ul. bp. Adama Śmigielskiego 2 (przy kościele Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny). Mitingi odbywają się w piątki o godzinie 18.00
  3. Grupa „Grodziec” Będzin ul. Słowackiego (przy Miejskim Domu Kultury). Mitingi odbywają się w środy o godzinie 18.00.

## 2. Znajdujące się poza terenem miasta:

- **placówki leczenia odwykowego prowadzące działalność ambulatoryjną i współpracujące w tym zakresie z miastem:**
  1. *Poradnia Terapii Uzależnień Powiatowego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej przy ulicy Szpitalnej 40 w Czeladzi*, udzieliła 53 osobom świadczeń medycznych z tytułu alkoholizmu, w tym 29 kobietom. 4 osoby zostały zobowiązane do leczenia odwykowego przez Sąd. 16 osób uzależnionych od alkoholu uczestniczyło w terapii grupowej, w tym 5 kobiet. 22 osoby współuzależnione uczestniczyły w terapii indywidualnej.
  2. *Centrum Psychoterapii i Leczenia Uzależnień w Sosnowcu*. Na przestrzeni tego roku w placówce leczyło się 37 osób z terenu Będzina, w tym 8 kobiet. 6 osób współuzależnionych, w tym 6 kobiet uczestniczyło w terapii grupowej. Po raz pierwszy na terapię zgłosiło się 11 osób, w tym 4 kobiety.
  3. *Centrum Psychiatrii w Katowicach Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu przy ulicy Korczaka 2*, objęło leczeniem ambulatoryjnym 16 pacjentów z miasta Będzina, w tym 9 kobiet. 2 osoby uzależnione od alkoholu uczestniczyły w terapii grupowej, w tym 1 kobieta, a 8 współuzależnionych pacjentów brało udział w terapii

indywidualnej. Liczba mieszkańców, którzy po raz pierwszy zgłosili się na leczenie – 7 osób, w tym 2 kobiety.

4. *Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Innych Środków Psychoaktywnych Mens Sana w Mysłowicach*, na przestrzeni dziewięciu miesięcy tego roku objął leczeniem 6 osób z terenu Będzina.
5. *Samodzielny Publiczny Zakład Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Siemianowicach Śląskich* objął leczeniem ambulatoryjnym 6 mieszkańców Będzina. 2 kobiety współuzależnione korzystają z pomocy w/w ośrodka.

W sumie we wszystkich placówkach ambulatoryjnych znajdujących się na terenie miasta oraz poza Będzinem leczenie podjęło 148 mieszkańców naszego miasta.

– **placówki lecznictwa odwykowego prowadzące działalność stacjonarną i współpracujące w tym zakresie z miastem:**

1. *Centrum Psychiatrii w Katowicach Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu*. W okresie od stycznia do września tego roku w placówce stacjonarną opieką objęto 3 osoby z terenu miasta Będzina. Po raz pierwszy przyjęto 1 osobę. 1 mężczyznę przyjęto na detoksykację.
2. *Centrum Psychiatrii w Katowicach Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu, Filia w Skoczowie*. Na leczeniu odwykowym nie przebywał żaden pacjent z terenu miasta Będzina.
3. *Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Gorzycach*. W okresie sprawozdawczym na leczeniu odwykowym przebywały 2 osoby, będące mieszkańcami Będzina, w tym 1 osoba przebywała na detoksykacji.
4. *Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku*. Na oddziale odwykowym żadna mieszkanka z terenu Będzina nie podjęła leczenia. W kolejce oczekujących znajduje się jedna mieszkanka Będzina zobowiązana przez Sąd do podjęcia leczenia odwykowego.
5. *Szpital Psychiatryczny w Toszku*. w przeciągu dziewięciu miesięcy tego roku żaden pacjent z terenu Będzina nie był hospitalizowany.
6. *Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny w Lublińcu*, objął leczeniem 1 mieszkańca miasta Będzina.
7. *Specjalistyczny Szpital – Oddział Terapii Uzależnień od Alkoholu w Branicach* objął leczeniem 3 pacjentów z terenu Będzina.

8. Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Będzinie, z powodu nadużywania alkoholu hospitalizował w trakcie dziewięciu miesięcy tego roku 119 osób z terenu miasta, z tego 21 kobiet.

Mieszkańcy Będzina od lat korzystają z leczenia odwykowego świadczonego także w *Ośrodku Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Parzymiechach*. Z uwagi na zakres obowiązków wynikających z funkcjonowania i działalności placówki, w roku bieżącym niemożliwym było uzyskanie danych statystycznych odnośnie liczby hospitalizowanych osób.

W placówkach odwykowych w systemie stacjonarnym leczenie podjęło ogółem 128 mieszkańców Będzina.

W sumie ze świadczeń medycznych w związku z nadużywaniem alkoholu w placówkach odwykowych o charakterze stacjonarnym i ambulatoryjnym skorzystało 276 osób.

- **Izba Wytrzeźwień w Sosnowcu** odgrywa ważną rolę w odizolowaniu nietrzeźwych osób, które stanowią zagrożenie dla siebie, swoich rodzin i społeczeństwa. Od stycznia do września br. doprowadzonych zostało z terenu Będzina 899 osób, w tym 66 kobiet.
- **Ośrodek Interwencji Kryzysowej z siedzibą w Domu Dziecka w Sarnowie** służy pomocą osobom, będącym w sytuacji kryzysowej, z uwagi na występującą przemoc domową. Ze wsparcia Ośrodka korzystają rodziny zamieszkujące na terenie powiatu będzińskiego. W okresie dziewięciu miesięcy ze schronienia skorzystało 5 mieszkańców Będzina, w tym 3 dzieci.

#### **IV. Zadania, Cele i Metody Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

Głównym celem Programu jest zapobieganie i ograniczenie występowania przyczyn oraz skutków nadużywania alkoholu przez mieszkańców Będzina.

##### **Zadanie nr 1:**

**zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.**

Cele:

- zachowanie trwałej abstynencji,
- poprawa zdrowia psychicznego,
- minimalizowanie szkód zdrowotnych,

- nabycie umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów emocjonalnych i rozwój osobisty.

*Metody:*

1. Świadczenie osobom uzależnionym od alkoholu, ryzykownie spożywającym alkohol i pijącym szkodliwie oraz ich rodzinom pomocy z zakresu udzielania konsultacji indywidualnych, poprzez zakup usługi prowadzonej przez instruktora terapii uzależnień.
2. Wsparcie i pomoc osobom uzależnionym od alkoholu w dostępie do świadczeń medycznych w zakresie terapii uzależnień.
3. Zabezpieczenie pomocy terapeutycznej i psychologicznej osobom nieletnim wykazującym tendencje do szkodliwego i ryzykownego używania alkoholu oraz ich rodzinom.
4. Współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych.
5. Wspieranie działalności Punktów Konsultacyjno-Informacyjnych, poprzez pokrywanie kosztów wynagrodzeń dla osób świadczących pomoc i wsparcie osobom uzależnionym od alkoholu.
6. Wspieranie działalności podmiotów, realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i krzewienia trzeźwości. Finansowanie zadań wynikających z Programu, realizowanych przez instytucje, stowarzyszenia i osoby fizyczne wyłonione w drodze konkursów ogłaszanych przez Prezydenta Miasta Będzina.
7. Podejmowanie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu.
8. Rozpowszechnianie wśród mieszkańców informacji o instytucjach i stowarzyszeniach świadczących pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną na terenie miasta, poprzez aktualizację miejskiego informatora i jego bezpłatną dystrybucję.
9. Kontynuowanie współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Będzinie, Sądem Rejonowym, Sądem Rodzinnym w Będzinie, Komendą Powiatową Policji w Będzinie, Prokuraturą Rejonową w Będzinie - w zakresie indywidualnego pilotowania sytuacji rodzinno - bytowej osoby uzależnionej, potwierdzania istniejącego problemu alkoholowego u osoby zgłaszanej do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

## **Zadanie Nr 2:**

**udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.**

Cele:

- pomoc osobom współuzależnionym – zapobieganie dalszemu powstawaniu problemów związanych z nadużywaniem alkoholu przez członka/członków rodziny,
- zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego,
- pomoc dzieciom pochodzącym ze środowiska dotkniętego alkoholizmem,
- zmniejszenie skali i natężenia szkód związanych z alkoholem, takich jak: przemoc domowa, zaniedbania i konflikty rodzinne.

*Metody:*

1. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu poprzez:

- przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu,
- zaproszenie na rozmowę motywująco-interwencyjną osoby, wobec której wpłynęło zgłoszenie,
- skierowanie osoby na badanie do biegłych sądowych (lekarza psychiatry i psychologa lub lekarza psychiatry i specjalisty psychoterapii uzależnień), celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
- pokrywanie kosztów wykonania badań i sporządzenia opinii w przedmiocie uzależnienia,
- przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłych,
- złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do Sądu Rodzinnego,
- pokrywanie kosztów sądowych, w związku z przekazaniem wniosku do Sądu Rodzinnego o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego.

2. Wspieranie działalności instytucji i stowarzyszeń niosących pomoc psychologiczną, terapeutyczną i prawną osobom współuzależnionym, w tym ofiarom przemocy domowej poprzez:

- wspieranie istniejących Punktów Konsultacyjno-Informacyjnych dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy - pokrywanie kosztów wynagrodzeń dla osób świadczących pomoc prawną i psychologiczną oraz wsparcie osobom współuzależnionym i ofiarom przemocy,

- organizowanie i pokrywanie kosztów szkoleń z zakresu świadczenia pomocy osobom współuzależnionym oraz ofiarom przemocy domowej,
  - pozyskiwanie i przekazywanie materiałów edukacyjnych,
  - organizowanie i finansowanie spotkań, warsztatów i happeningów poświęconych przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
  - nieodpłatne udostępnianie lokali, będących siedzibą stowarzyszeń.
3. Wspieranie działalności instytucji i stowarzyszeń niosących pomoc psychologiczną i psychoterapeutyczną osobom z syndromem dorosłych dzieci alkoholików, poprzez pokrywanie kosztów wynagrodzeń dla terapeutów, doposażanie pomieszczeń służących celom terapeutycznym.
  4. Współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Będzinie, celem rozeznania potrzeb i ustalenia zakresu i form pomocy rodzinie osoby uzależnionej.
  5. Współpraca z Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz grupami roboczymi, pod kątem podejmowanych działań interwencyjno – edukacyjnych zmierzających do ochrony rodzin doświadczających przemocy.
  6. Współfinansowanie działalności Miejskiej Świetlicy Środowiskowej w Będzinie w zakresie dożywiania dzieci, doposażania, zakupu materiałów edukacyjnych, piśmienniczych i innych niezbędnych do prowadzenia zajęć o charakterze kompensacyjnym i profilaktycznym.
  7. Współfinansowanie udziału dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w feriach i letnich półkoloniach organizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Będzinie.
  8. Finansowanie i organizowanie szkoleń z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych osób, zawodowo zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem przemocy domowej na terenie miasta. Pokrywanie kosztów podróży służbowych związanych z udziałem w szkoleniach.
  9. Finansowanie kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych.
  10. Kontynuowanie pomocy socjoterapeutycznej dzieciom z rodzin alkoholowych poprzez:
    - prowadzenie grup i świetlic socjoterapeutycznych, w tym Miejskiej Świetlicy Środowiskowej.
    - pokrywanie kosztów wynagrodzeń dla osób prowadzących zajęcia wraz z pochodnymi,



- pokrywanie kosztów zakupu wyposażenia i sprzętu, artykułów piśmienniczych, pomocy dydaktycznych, udziału dzieci w wycieczkach,
- dożywanie dzieci uczestniczących w zajęciach socjoterapeutycznych,
- finansowanie kolonii socjoterapeutycznych, stanowiących integralny element całorocznej pracy z dziećmi,
- organizowanie i dofinansowanie szkoleń dla osób pracujących z dziećmi z grup i świetlic socjoterapeutycznych,
- organizowanie lokalnych spotkań, narad i konferencji w zakresie wdrażania w życie systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym,
- organizowanie i finansowanie przedsięwzięć profilaktycznych adresowanych do dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

11. Realizacja zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym w szczególności:

- doskonalenie i upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- doskonalenie metod interwencji w sytuacji przemocy w rodzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- opracowanie, realizacja i finansowanie programów profilaktyki przemocy w rodzinie,
- podnoszenie zawodowych kompetencji służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, poprzez finansowanie i organizowanie szkoleń, warsztatów,
- finansowanie społecznych kampanii edukacyjnych, konferencji, wykładów, w tym współorganizowanie wspólnie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Będzinie akcji przeciwdziałających alkoholizmowi oraz przemocy w rodzinie. Udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych.

### **Zadanie Nr 3:**

**prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży.**

*Cele:*

- ograniczenie rozmiarów i skutków alkoholizmu,
- zmniejszenie naruszeń prawa w zakresie bezwzględnego zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim i nietrzeźwym,
- zmniejszenie udziału nietrzeźwości wśród przyczyn naruszania prawa i porządku publicznego.

### *Metody:*

1. Prowadzenie działań o charakterze profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej minimalizujących ryzyko nadużywania substancji psychoaktywnych, w tym ograniczających szkody wynikające z ryzykownego picia alkoholu poprzez realizację programów adresowanych do uczniów ich rodziców, nauczycieli oraz udzielanie specjalistycznej pomocy rodzinom zagrożonym i dotkniętym problemem alkoholowym.
2. Wspieranie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, koncertów, konkursów i przeglądów twórczości w placówkach oświatowo-wychowawczych.
3. Organizowanie i finansowanie przedstawień teatralnych, w tym świątecznej imprezy mikołajkowej dla dzieci ze środowisk dotkniętych alkoholizmem wraz z zakupem paczek. Pokrywanie kosztów przewozu dzieci na imprezy.
4. Dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów.
5. Organizowanie i finansowanie lokalnych imprez i festynów profilaktycznych dla młodzieży i dorosłych, promujących zdrowy styl życia, w tym towarzyszących realizacji kampanii społecznych o charakterze ogólnopolskim.
6. Finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, stanowiących integralny element szkolnych programów profilaktycznych, doposażanie placówek oświatowo - wychowawczych oraz miejskiej infrastruktury sportowej w sprzęt sportowy przeznaczony do realizacji profilaktycznych zajęć sportowo – rekreacyjnych.
7. Pokrywanie kosztów zakupu pomocy naukowych, dydaktycznych i książek oraz prenumeraty specjalistycznej prasy dla osób odpowiedzialnych za realizację programów profilaktycznych.
8. Udział w ogólnopolskich społecznych kampaniach edukacyjnych oraz kampaniach lokalnych dotyczących profilaktyki problemów alkoholowych, w tym przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Pokrywanie kosztów wynagrodzeń dla prelegentów biorących udział w konferencjach i seminariach, pokrywanie wydatków towarzyszących realizacji kampanii (np. zakup poczęstunku, spektakli profilaktycznych, druk ulotek, plakatów, billboardów, gadżetów z logo kampanii, artykułów piśmienniczych i edukacyjnych, nagród).
9. Prowadzenie działań edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych (ulotki, broszury, plakaty, czasopisma) wśród określonych grup adresatów: młodzieży,

sprzedawców, pracowników służby zdrowia, pracowników pomocy społecznej, nauczycieli, rodziców, policjantów, samorządowców, kierowców.

10. Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych na temat FASD (kampanie, konferencje, narady, szkolenia, prelekcje)
11. Podejmowanie wobec sprzedawców napojów alkoholowych działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
12. Podejmowanie wobec przedsiębiorców posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych czynności kontrolnych, w tym kontroli oświadczeń przedkładanych do 31 stycznia o wartości sprzedaży napojów alkoholowych za rok poprzedni.
13. Kontynuowanie współpracy z Komendą Powiatową Policji w Będzinie oraz Strażą Miejską w zakresie rozszerzania interwencji wobec nielegalnego handlu i łamania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
14. Kontynuowanie współpracy z Państwową Inspekcją Handlową w zakresie naruszania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości przez podmioty gospodarcze.
15. Podejmowanie działań interwencyjnych wobec firm prowadzących promocję i reklamę napojów alkoholowych, skierowaną do młodzieży.
16. Inicjowanie działań zmierzających do podejmowania interwencji przez funkcjonariuszy Policji oraz Straży Miejskiej w sytuacjach spożywania alkoholu w miejscach publicznych.

#### **Zadanie Nr 4:**

**prowadzenie edukacji publicznej i kształtowanie opinii publicznej w sprawach związanych z nadużywaniem alkoholu.**

*Cele:*

- podnoszenie świadomości społecznej na temat szkodliwości picia alkoholu,
- zmniejszenie rozmiarów zjawiska nadużywania alkoholu przez młodzież i osoby dorosłe.

*Metody:*

1. Prowadzenie stałego systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez umieszczanie informacji w lokalnych mediach.

2. Prowadzenie i wspieranie lokalnych kampanii edukacyjnych, happeningów związanych z profilaktyką problemów alkoholowych, w tym zakup nagród dla uczestników akcji „Bezpieczne przedszkole”.
3. Pokrywanie kosztów udziału gminy w ogólnopolskich, regionalnych i lokalnych kampaniach społecznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej, w tym pokrywanie kosztów towarzyszących kampanii (np. zakup nagród, organizacja festynów, pikników, quizów, konkursów, zakup poczęstunku itp.)
4. Tworzenie sieci punktów informacyjnych z danymi o dostępnej ofercie pomocy na terenie gminy w zakresie problemów alkoholowych.
5. Pozyskiwanie materiałów edukacyjnych dotyczących problematyki alkoholowej i przeciwdziałania przemocy domowej oraz ich dystrybucja wśród mieszkańców miasta. Pokrywanie kosztów doręczeń i przesyłek pocztowych.
6. Aktywizacja i edukacja lokalnych decydentów i radnych co do wagi i skali problematyki alkoholowej poprzez zapraszanie ich do lokalnych debat, kampanii edukacyjnych, udziału w konferencjach.
7. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, mających na względzie poprawę bezpieczeństwa i porządku publicznego.
8. Prowadzenie edukacji wśród uczestników ruchu drogowego z wykorzystaniem materiałów informacyjnych i edukacyjnych, w tym pokrywanie kosztów wykładów i prelekcji z zakresu bezpieczeństwa na drodze.
9. Kontynuowanie współpracy z policją i strażą miejską odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w miejscach publicznych poprzez zwiększenie liczby patroli i kontroli kierowców pod względem trzeźwości.

#### **Zadanie Nr 5:**

#### **monitorowanie problemów alkoholowych w gminie oraz ewaluacja prowadzonych działań profilaktycznych.**

##### *Cele:*

- określenie zachodzących zmian i trendów w zakresie problemów i postaw związanych z alkoholizmem,
- analizowanie rzeczywistych skutków podejmowanych działań profilaktycznych.

##### *Metody:*

1. Współpraca z instytucjami i organizacjami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, celem pozyskiwania danych statystycznych.
2. Zlecenie i opracowanie lokalnej diagnozy problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych.

**Wskaźniki:**

<b><i>nazwa zadania</i></b>	<b><i>wskaźniki</i></b>
Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia w postaci indywidualnych konsultacji,</li> <li>- liczba udzielonych konsultacji,</li> <li>liczba odbiorców, które skorzystały ze specjalistycznej pomocy</li> <li>- wspieranie działalności podmiotów, realizujących zadania adresowane do osób uzależnionych od alkoholu,</li> <li>- opracowanie miejskiego informatora teleadresowego o placówkach świadczących pomoc terapeutyczną osobom uzależnionym,</li> </ul>
Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zapewnienie pomocy prawnej i psychologicznej osobom współuzależnionym,</li> <li>- liczba udzielonych porad, liczba osób korzystających z pomocy</li> <li>- liczba wniosków kierowanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie objęcia leczeniem odwykowym osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu,</li> <li>- liczba osób, z którymi MKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno – motywujące,</li> <li>- liczba wniosków skierowanych przez MKRPA do Sądu Rejonowego w sprawie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego,</li> <li>- zorganizowanie letniego wyjazdu socjoterapeutycznego dla dzieci pochodzących ze środowisk dotkniętych problemem alkoholowym,</li> <li>- liczba osób uczestniczących w koloniach socjoterapeutycznych,</li> <li>- zapewnienie dzieciom z rodzin alkoholowych udziału w zajęciach socjoterapeutycznych,</li> <li>- liczba grup socjoterapeutycznych funkcjonujących na terenie miasta, liczba dzieci oraz liczba przeprowadzonych zajęć socjoterapeutycznych,</li> <li>- udzielanie pomocy socjalnej osobom i rodzinom z tytułu alkoholizmu w postaci pomocy rzeczowej i finansowej,</li> <li>- liczba rodzin i osób korzystających z pomocy MOPS, w związku z problemem alkoholizmu</li> <li>- wspieranie działalności podmiotów, realizujących zadania adresowane do osób współuzależnionych od alkoholu.</li> </ul>
Prowadzenie profilaktycznej działalności w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kontrola punktów sprzedających napoje alkoholowe, pod kątem przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,</li> <li>- liczba skontrolowanych punktów sprzedaży napojów</li> </ul>

	alkoholowych, - liczba podjętych interwencji, zmierzających do cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w związku z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. - przystąpienie do ogólnopolskich kampanii edukacyjnych adresowanych do dzieci i młodzieży, - realizacja programów profilaktycznych w szkołach, - liczba zrealizowanych programów oraz liczba uczestników, - przeprowadzenie imprezy profilaktycznej adresowanej do mieszkańców miasta, w tym dzieci i młodzieży, - realizacja profilaktycznych zajęć sportowych, - liczba osób uczestnicząca w zajęciach oraz liczba przeprowadzonych godzin profilaktycznych zajęć sportowych,
Prowadzenie edukacji publicznej i kształtowanie opinii publicznej w sprawach związanych z nadużywaniem alkoholu	- zwiększenie świadomości społecznej na temat szkodliwości picia alkoholu poprzez kolportaż ulotek edukacyjnych,

## **V. Zadania, kompetencje i sposób wynagradzania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

Komisja jest organem powoływanym przez Prezydenta Miasta Będzina na mocy art. 4<sup>1</sup> ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do zadań komisji należy, w szczególności:

1. Inicjowanie przedsięwzięć w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Tworzenie lokalnej koalicji organizacji, instytucji, osób fizycznych na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.
3. Udzielenie pomocy merytorycznej instytucjom, organizacjom i osobom fizycznym realizującym zadania objęte tym programem.
4. Opiniowanie projektu Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz projektów uchwał zmieniających ten program.
5. Opiniowanie projektu sprawozdania z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

6. Opiniowanie uchwał dotyczących liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz usytuowania na terenie miasta miejsc sprzedaży napojów alkoholowych.
7. Opiniowanie (w drodze postanowienia) wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem spełnienia warunków uchwał, o których mowa w art. 18 ust 3a ustawy.
8. Kontrolowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
9. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
10. Prowadzenie czynności związanych z orzekaniem o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu poddania się leczeniu w zakładach leczenia odwykowego, w tym sporządzanie i przekazywanie do Sądu Rejonowego III Wydziału Rodzinnego w Będzinie wniosków w tej.
11. Podejmowanie działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty” zgodnie z § 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskiej Karty oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
12. Uczestnictwo członków Komisji w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.
13. Współpraca z centralnymi i wojewódzkimi organami administracji państwowej i organami samorządu terytorialnego w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w pracach - posiedzeniach Komisji przysługuje wynagrodzenie:

1. Za udział w plenarnych posiedzeniach 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującego w miesiącu, w którym odbyło się posiedzenie.
2. Za udział w posiedzeniach Podkomisji Motywująco – Interwencyjnej i Podkomisji Opiniującej (za zaopiniowanie co najmniej 5 placówek sprzedających alkohol) 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującego w miesiącu, w którym odbyło się posiedzenie.
3. Za przeprowadzenie kontroli 1 punktu sprzedającego napoje alkoholowe wynagrodzenie w wysokości 70 złotych brutto.

Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie wypłacane co miesiąc do 15 następnego miesiąca, na podstawie

list obecności. Za pracę w Komisji w miesiącu grudniu wynagrodzenie będzie wypłacane do dnia 31 grudnia 2021 roku.

## **VI. Źródła i zasady finansowania zadań programu**

1. Wydatki przeznaczane na realizację zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz niniejszego programu ujęte zostają w planach budżetowych na 2021 rok, w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.
2. Dysponentem w/w środków jest Naczelnik Wydziału Polityki Społecznej i Działalności Gospodarczej, kierownicy jednostek organizacyjnych gminy.

## **VII. Realizatorzy programu i sposoby jego realizacji**

### 1. Realizatorzy Programu:

Zadania ujęte w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowane są przez Wydział Polityki Społecznej i Działalności Gospodarczej i koordynowane przez Wiceprezydent Miasta Będzina, pełniącą jednocześnie funkcję Przewodniczącej Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Realizacja Programu odbywa się przy współdziałaniu:

- Członków komisji stałych Rady Miejskiej Będzina,
- Członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Będzinie,
- Członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przemocy w rodzinie,
- Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie,
- Kierownika Miejskiej Świetlicy Środowiskowej,
- Komendanta Powiatowej Policji w Będzinie,
- Komendanta Straży Miejskiej w Będzinie,
- Przedstawicieli Sądu i Prokuratury w Będzinie,
- Dyrektorów szkół i placówek oświatowo-wychowawczych,
- Dyrektora Ośrodka Sportu i Rekreacji,
- Dyrektora Teatru Dzieci Zagłębia,
- Przedstawicieli środowisk trzeźwościowych,
- Przedstawicieli stowarzyszeń i organizacji pozarządowych,
- Przedstawicieli Kościołów i związków wyznaniowych,
- Przedstawicieli Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.



## 2. Sposoby realizacji:

- 1) Realizacja zadań w ramach czynności Wydziału Polityki Społecznej i Działalności Gospodarczej.
- 2) Powierzenie zadań jednostkom gminnym następuje w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych.
- 3) Powierzenie zadań podmiotom zewnętrznym następuje zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Program zostanie podany do wiadomości publicznej i będzie podstawą do składania ofert na realizację zadań w nim zamieszczonych.

Zadania niniejszego Programu będą realizowane do dnia przyjęcia przez Radę Miejską Będzina Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2022 rok.